

DOMOLJUB

Izida vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S priloga: „Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 44.

V Ljubljani, dne 4. novembra 1915.

Leto XXVIII.

Komu še ...?

Pa res ne bi bilo prav, če bi se v teh preresnih in težkih dneh, ko ima smrtna kosa tako bogato žetev na številnih bojiščih, ko padajo naši čvrsti mladeniči in se žrtvujejo za blagor in rešitev domačije, ne spominjali tudi onih, ki z njimi ne le čutijo, marveč tudi trpe.

V »Mladosti« je zadnjič nekdo prav umestno in primerno namignil, da se nam je ob dokazih neprimerne junaštva, ki se z njim po pravici ponašajo naši mladeniči in možje, hvaležno spomniti tudi slovenskih mater, ki so domovini dale takih junakov.

Znano je junaštvo naših fantov v bojih. Ne le, da ne zaostajajo za drugimi, še za zgled drugim jih postavljajo. Toda te vrstice ne veljajo njim, ampak onim, ki so vzgojili take fante: to so naše slovenske matere in očetje.

Tisti, ki ga je vzgojilo ljubeče materino srce, stoji dannadan v smrtni nevarnosti, prenaša vojskine križe in težave: vročino, mraz, pomanjkanje, bolečine. Slovenska mati ni neobčutljiva, a zna se zatajiti, zna zadušiti bol in se premagati; ve namreč, da se borimo vsi za ogroženo domovino, ki so jo hoteli sovragi ne le razdrobiti, ampak tudi zasušiti in ukleniti v verige brezvernega framazonstva. Slovenska mati išče v teh dneh, ko se sin vojskuje za nas, s tem večjim zaupanjem pomoči pri Mariji. K nji se zateka, ki je tolažilnica žalostnih; njo iskreno prosi, naj se sin vrne v rodno hišo zdrav in kot zmagovalec.

Če pride pa žalno naznanilo, da je sin padel junaške smrti na bojišču ... O, hudo je to: zlasti za čutečo materino srce! Bolesti njene mi navadni smrtniki ne moremo pojmiti. Toda ne opažamo čezmernega zunanjega tužovanja, kajti krščanska slovenska mati zna prenesti v pravem ver-

skem duhu tudi ta udarec. Ob taki bridki uri išče utehe pri Bogu, ki njega sveto voljo slavi tudi v najhujši nesreči: »Je že božja volja tako!« Za mrtvega junaka pa moli in oskrbi sveto mašo. Pa lahko rečemo, da se tudi pri nas dobe matere, junaške in častite, ki v ljubezni do Boga in domovine ne zaostajajo za ono zgledno tirolsko mamico, ki so o nji nedavno pisali časopisi. Ko je izvedela, da ji je v vojski padel deseti sin, je vzklila: »Zgodi naj se Tvoja volja! O Bog, ti veš, da sem pripravljena, če bi jih imela še deset, vse darovati za domovino«.

Oče se poslovi od sina, ki ga je dal cesarju, nemo in resno, brez posebnega besedičenja. Koščeno in žuljavo desnico mu poda za slovo. »Z Bogom, pa pameten in srečen bodi!« — to je kratko pa iskreno poslovilo in priporočilo naših slovenskih mož. Fant se okrene, zakliče »z Bogom!« — zunaj zavriska, mati si briše oči s predpasnikom, očetu se stori inako, a solze zadušijo takorekoč s silo. Da se razstrese — gre na delo, pa si misli: »Naj gre fant pa pokaže, kaj je slovenska kri!«

Ko sin piše z bojišča in našteva nevarnosti, ki jih je prestal, ter omeni ob koncu pisma: »Dolej sem še živ in zdrav ter mi je šlo še vse posreči; upam, da bom vztrajal še naprej in da me bo ljubi Bog obvaroval vseh nesreč,« tedaj se pa očetu oko zaiskri in samozavestno vzkligne: »O, naš je tič!«

Ako pa pride Jobova pošta, ki prinaša v sedanjem času tolikrat ponavljano sporočilo: »Padel je junaške smrti,« se oče resno zamisli. Nič ne reče, za sveto mašo nese, zvoniti da, v cerkev gre. Potrpežljivo in Bogu vdan sprejme na rame tudi ta križ.

O, tudi naše matere, tudi naši očetje so junaki! Tudi njim hvala ob rešitvi domovine!

Tretje vojno posojilo.

Ko država tretje kliče na podpisovanje vojnega posojila, so naše vojaške in gospodarske razmere ugodnejše kakor pri prvih dveh. Pri prvem je bila ruska povodenj v Galiciji, pri drugem nam je škodila z orožjem v roki za hrbet izdajalska Italija. Na bojiščih sovražniki niso nič doslegli, izstradali nas tudi niso. Z naglimi koraki se bližamo koncu, zmagi. Sovražnika moramo prisiliti k miru. Denarna sredstva za ta zadnji napor naj prinese tretje vojno posojilo. Ljudstvo lahko zbere še veliko milijard, samo če vsakdo izpolni svojo dolžnost. Industrija in zemlja proizvajata ogromne nove vrednote, široki sloji ljudstva imajo med vojno večje dohodke in sedaj pride uspeh letošnje letine. Dolžnost in obenem korist vsakega je, podpisati kolikor več tretjega vojnega posojila.

Uspeh tretjega vojnega posojila mora biti še sijajnejši, kakor je bil uspeh prvih dveh posojil. Pokažimo sovražnikom, da je naša trdna in neomajna volja, vztrajati do srečnega konca. Sijajen uspeh dosežemo le, ako bodo prispevali vsi sloji. Nihče ne sme zaostati, vsak mora prispevati po svojih močeh. Tudi kmetovalec prispevati, kolikor more!

Cene živine in poljskih pridelkov so tekom vojne znatno poskočile; kmetovalci so dobili za svojo živino in za pridelke lepe denarje. Tudi država je izdala izdatne podpore onim, ki imajo svoje na bojišču. Skoro vsaka hiša ima več ali manj razpoložljive gotovine.

Kljub temu udeležba kmetovalcev pri prvih dveh vojnih posojilih ni bila tako velika, kakor se je upravičeno pričakovalo. Vzrok temu pa ni nikakor pomanjkanje patriotičnega mišljenja in zaupanja v državo, temveč dejstvo, da kmetje vobče ne nalažajo radi svojega denarja v vrednostnih papirjih, meneč, da ima pravo vred-

nost samo kovani denar. V mnogih hišah je tudi gospodar zdoma in gospodinja nima svetovalca, ki bi jo prav poučil, kako naj ravna s prihranjenim denarjem. In tako se dogaja, da zapirajo kmetovalci svoj denar raje v skrinje, kjer leži brez haska in je celo v nevarnosti, da ga izmakne tatinska roka.

Pa tudi velike ugodnosti prinese tretje vojno posojilo posameznemu podpisovalcu. Je namreč najboljša nalaganje kapitala, kar je jasno razvidno iz prospektov. Tudi tretje vojno posojilo se bo obrestovalo po 5 in pol odstotka in ga bo smela država vrniti šele čez 15 let, to je 1. oktobra l. 1930., in sicer v polnem znesku 100 odstotkov, dočim je sedaj za 100 K plačati samo 93 K 60 vin. Ker pa zavodi in posredovalnice svojim podpisovateljem vrnejo celo svojo provizijo pol odstotka, to je 50 vinarjev, se v resnici za 100 K da samo 93 K 10 vin., in tako se bo za vsakih 100 podpisanih kron dobilo čez 15 let 6 K 90 vin. več in skozi 15 let pa še 5 in pol odstotne obresti od dejansko vplačanih 93 K 10 vin. znesejo 5.908 K; 6.90 K, kar se bo več dobilo nazaj, razdeljenih na 15 let, znese za eno leto 0.46 K; prištejmo jih k letnim obrestim in tako dobimo, da se tretje vojno posojilo obrestuje v resnici z 6.368 odstotkov, tedaj višje nego 6 in ena tretjina odstotka. — V normalnih časih se kapital obrestuje splošno po 4 odstotke, sedaj kar za dva odstot. višje, in to visoko obrestovanje 6 in ena tretjina bo ostalo tudi v mirnem času, dočim bo normalna obrestna mera kasneje gotovo padla.

Kmetovalci, ne skrivajte svojega denarja, ne zakopavajte ga, temveč naložite ga varno in dobičkanosno! Porabite svoj denar za vojno posojilo!

Kdor podpiše vojno posojilo, naloži svoj denar varno in dobro.

Rok poteče 7. novembra, upati pa je, da bo podaljšan.

Pregled po svetu.

Pohlevnejše predloge je stavila sedaj ententa Grčiji, ako bi hotela zapustiti svojo nevtralnost. Angleški poslanik je v imenu četverosporazuma izjavil, da ententa ne zahteva, da bi Grška takoj posegla vmes zoper Bolgare in osrednji sili, ampak ji zadostuje, če izrazi svoje načelno nasprotje proti sovražnikom entente. Poslanik je tudi izjavil, da docela vpoštevata bojazen grške vlade, da bi se po nepotrebnem prelivala kri grških podanikov in zato v imenu entente prevzame odgovornost in poročstvo, da ne bo noben grški vojak izpostavljen sovražnemu ognju, če le Grška dovoli, da se nemoteno izvršuje izkrcevanje čet v Solunu.

Srbija prosi pomoči. Pasič je objavil v listu »Times« ta-le oklice: Srbija brani z nadčloveško silo svoj obstoj sporazumno s svojimi velikimi zavezniki. Avstrija, Nemčija in Bolgarija so obsodile Srbijo na smrt. Skupni naši sovražniki poizkušajo že 20 dni, da nas kljub junaštvu naših vojakov uničijo. Naš odpor ne more biti več. Anglijo zato prosimo, da vse stori, da

nam pomagajo njene čete in da moremo braniti naše skupne zadeve, ki so tako ogrožene.

Nevtralnost Grške dobiva pravilne oblike. Grčija je ententi odgovorila, kakor se poroča iz Aten, tudi to-le: »Grčija mora brezpogojno in odločno zahtevati, da se izkrcane čete in celo one, ki so že odšle na bojišče, takoj zopet vkrcajo in zapuste Solun. Grški vladi bi bilo žal, če bi bila prisiljena, da razoroži in internira tuje čete.« — Grčija je postavila sedaj celo rok in zahteva, da morajo že izkrcane čete četverosporazuma tekoma 24 (?) ur zapustiti grško ozemlje. Poprej je bil protest bolj mil; sedaj gre pa zares. — Tako se je Anglija blamirala.

Ruske ponudbe. Danski časopisi vedo, da je Rusija ponudila Romuniji vso Besarabijo, ako se pridruži četverosporazumu. Romunija pa čaka, kje bo več.

Četverosporazum je spraval v Solun, kakor zdaj poročajo, 58.000 mož in 100 topov. Od teh jih je odšlo na pomoč Srbiji 20.000. Angleži pravijo, da za prevoz manjka železniških vagonov. Resnica pa bo, da je Grčija posegla s svojo prepovedjo vmes.

Kdo je kriv? List »Temps« sam toži, da je le kratkovidnost diplomatov entente privedla do tako žalostnega razvoja dogodkov na Balkanu. Grčijo in Romunijo je četverosporazum sam odbil. Radi predolgega odlašanja je igra na Balkanu izgubljena — za četverosporazum.

Prvo poglavje zaključeno. »Corriere della Sera« piše: Prvo poglavje balkanske vojske je zaključeno z uspehom sovražnika. Medsebojno se lahko izpopolnjujejo Nemci, Avstrijci, Bolgari in Turki, ki bodo pozneje lahko napadli v večjem obsegu Sueški prekop, življensko žilo četverosporazuma. Angleži morajo napeti vse sile, da prihore zmago na Balkanu, ker so Italijani, Francozi in Rusi že na domačih bojnih črtah preobloženi.

Grški kralj v Solunu. A t e n e, 29. oktobra. Opoldne je odpotoval kralj s posebnim dvornim vlakom v Solun; spremljal ga je načelnik generalnega štaba Dusanis. Sprejeli so kralja na kolodvoru kraljevič Jurij, princ Nikolaj in načelniki oblasti. Kralj se je nastanil v palači zbornega poveljnika. Generalni štab četverosporazuma na željo princa Nikolaja ni bil navzoč ob sprejemu.

Se bodo streznili. Italijani, ki vedo in vidijo kaj več, kakor kar spravi v liste kričavi Cadorna, sodijo vso stvar že bolj trezno. Veljaven politik (Italijan) je pisal nedavno tako-le: »Eno je gotovo: Komanda ulice je pri kraju; s sramoto se spominjamo, da smo se ji bili vdali... Oči vseh se obračajo sedaj proti Giolittiju. Čeravno smo njegovi osebni protivniki, vendar priznamo, da je on mož trenutka. Toda tudi njemu se ne bo posrečilo, da bi popravil napako, ki sta jo lahkomišljeno napravila Sonnino in Salandra.«

Na Francoskem imajo zopet novo ministrstvo: ministrski predsednik je Briand.

Svetovna vojska.

Tretja bitka ob Soči besnela celih 14 dni. — 25 italijanskih divizij v ognju. — Izgube Italijanov okroglo 150.000 mož. — Obisk avstrijskega zračnega brodograja v Benetkah. — Stalno umikanje Srbov. — Naši zasedli Gornji Milanovac in postojanke vzhodno od Višegrada. — Kragujevac pade. — Bolgari so podali roke našim v okolišču Negotina. — Trdnjava Pirov v bolgarskih rokah. — Zajčar in Knjaževac zasedena. — Proti Nišu.

BOJ Z ITALIJANI.

Strašno, grozno, divje je besnel boj na obsoškem ozemlju od 18. oktobra vse dni do 28. oktobra. Po kratkem presledku je zopet izbruhnil 30. oktobra. Očividno iz Gorice nam hoče podati kratek vtis s temi besedami: »Gromenje topov ob fronti; padanje in eksploziranje granat ob sabotinskem pobočju; sovražni aeroplani v zraku, šrapnelni streli, s katerimi jih naši zasledujejo; njih pokanje visoko gori nad nami; poleg tega eksploziranje bomb na tleh; tam v ozadju pa Sabotin, pokrit z ognjem in pošiljač proti nebu velikanske sile črnosivega dima... Bili so to prizori, ki so v vsi veličastnosti postavili boj naravnost pred oči... Neprestano gromenje in bobnenje topov polni ozračje. Naši vstajajo kakor iz zemlje in pošiljajo strele tja na pote in ceste in steze in kraje, po katerih hiti sovražnik proti našim postojankam naprej. Tu pokajo puške, odmeva drdranje strelskih pušk. Nad vso krajino se dvigajo oblaki sivega dima... Tako je bilo vsak dan, tako vsako noč. Vse skupaj je tvorilo koncert — grozno-veličasten, ko se je treslo ozračje in se je zdelo, da bo šla zemlja iz tečajeve. Tega ni moč opisati, to treba videti in skusiti!«

25. oktobra na vsak način v Gorici. Tako so govorili Italijani, tako so napovedovali tudi lističi, ki so jih letalci metali na mesto. To se seveda ni zgodilo in se tudi ne bo. To jamči naša junaška bramba ob Soči.

Grozen vihar divja od 18. oktobra — tako piše iz Mirna pri Gorici E. V. Vsako minuto padajo granate v Miren; skrivamo se v kleteh. Ujetih sem videla 17 častnikov in 478 vojakov, ki so se zadovoljno smejali, da so bili ujeti. 22. oktobra sem videla 6 italijanskih častnikov in 440 vojakov ujetih.

Italijanski ranjenci. Listi poročajo iz Milana, da so bili zaprti v zgornji in srednji Italiji ves tovarni promet, ker so vozili ranjence z bojišča ob Soči.

V Italiji so slabe volje. Tretja ofenziva — to lahko rečemo — je bila zastoj. Pač pa italijanski vlaki vozijo tisoče in tisoče ranjencev v bolnišnice po celi deželi. Vtis neizmerno velikega števila ranjencev je pretresljiv. Vse je potrto in pobito. Vladni listi tolažijo ljudstvo, da so Avstrijci nepričakovano dobili veliko pomoč. Odkod neki?

Ponovljeni napadi na goriškem bojišču — zastoj. Dne 29. oktobra je 2. in 3. italijanska armada po enodnevnem odmoru z vso močjo splošno zopet napadala. Boj je pri goriškem območju dosegel silovitost, kakor še nikoli; a niti ta ogenj niti sledeči naskoki niso mogli omajati naših postojank. Sovražnik je bil na celi črti krvavo odbit. Težkemu dnevu je sledila mirna noč. Poraz sovražnika je bil popoln. Laški regimenti št. 28, 33 in 34 so docela uničeni.

Nemilo za nedrago... Zračni obisk v Benetkah. Dne 24. oktobra popoldne so Lah obmetavali iz zraka kolodvor v Trstu. Tri osebe so bile ubite, 13 ranjenih. Nekaj ur pozneje so vrnilo naši mornariški letalci enak obisk v Benetkah in sicer takoj ponoči. Od 11. ure do ene so metali iz zraka bombe na vojni arsenal, na električno centralo, kolodvor, na nekatere utrdbe in druge vojaške naprave. Nastalo je veliko požarov. — Drug tak obisk je sledil jutraj ob osmih. Obstreljevana je bila lopa za aeroplan in drugi predmeti. Dva italijanska letalca, ki sta hotela motiti delovanje našega zračnega brodometa, sta bila odbita s strelji. Močno artiljerijsko streljanje Italijanov naših junakov ni zbegalo in ne poškodovalo; vrnilo so se vsi nepoškodovani nazaj.

Boj za Tolmin.

Očividec piše z obsojkega bojišča: Po dvadnevni artiljerijski pripravi je jela dne 21. okt. prodirati sovražna pehota v velikih naskakovalnih kolonah. Naznanjena nam je bila že preje in pričakovali smo jo dobro pripravljeni. Skoro so prisli polki v primerno razdaljo. Naši topovi so jih ponovno prijeli od dveh strani naenkrat in zdelo se je, kakor bi bila valeča se množica zašla v vrtinčast vihar, kajti naši topovi so imeli pač 95 odstotkov polnih zadetkov. Kljub temu se sovražnik ni dal oplasiti in je prihajal vedno bliže, dokler ni dospel tik do naših postojank. Sedaj je prišel naš čas. Najprej so začele drdrati strojne puške, nato pehotni ogenj in potem vse pomešano, toda dobro merjeno. Kosili smo sovražnika v dolgih, globokih vrstah in cele stotnije so bile do zadnjega moža ugonobljene. Tudi ostali so drveli dalje, prihajali vedno bliže, toda pri nas se še niso vsi udeleževali boja, da, niti ne vse moštvo v strelskih jarkih. Sovražnik je dobival vedno več novih čet. Sedaj smo pa udarili tudi mi. Ročne granate, metalci min, sploh vse, kar se imenuje ognjeno orožje, je začelo delovati. Bilo je bučanje, da bi človek zblaznel. Sovražne množice so bile deloma ustavljene, deloma so udrle v ovire pred našimi postojankami. Sedaj je za nas vse prišel trenutek. Oni, katerim se je bilo posrečilo udreti v ovire, so bili hipoma postreljeni ali ujeti, in oni, ki so šele hoteli udreti, so bili z mogočnim ognjem in bajonetom sprejeti in zadržani. Boj iz bližine je bil strašen. Mož proti možu. Kljub temu ni trajal predolgo in sovražnik je moral, ogorčeno se boreč, zopet nazaj. Potiskali smo ga vedno bolj, dokler nismo tudi mi dobili povelja, naj gremo nazaj. Sedaj se je pričel distančni ogenj, ki je trajal nekaj ur, in nato so sovražne naskakovalne kolone hipoma zopet planile naprej, topot sprejete s še ljubejšim ognjem. Pa naj divja boj, dokler

hoče, stane nas lahko še tega ali onega vrlega borca, toda Tolmin ostane naš in končno se bo tudi ta tretja italijanska ofenziva, pa naj se vodi še s toliko hrabrostjo, brezuspešno zrušila.

Včasih manj, včasih bolj. Ogenj na goriškem bojišču se je bil početkom preteklega tedna malo poglobil, da je poznejše dni s tem večjo silo zaplapolal. Bitka je ponehala, a se je sredi tedna razvila s prejšnjo silo. Dne 26. oktobra je napadalo zopet pet laških armad na vseh črtah.

V južnih Tirolah je bil ta dan napad najhujši. V odseku Riva so se začeli hudi boji. Na visoki planoti Lavarone si je sovražnik pomagal s podzemeljskimi rovi. — Pred Col di Lana je bilo zlomljenih 27. oktobra šest zaporednih napadov, dne 28. oktobra pa zopet dva.

Sedmi dan tretje obsojke bitke (24. oktobra) je divjal ogenj najhujše na območjih pri Gorici in pri Tolminu, kakor tudi v odseku od Tolmina do Krna. Vsi spopadi so bili za Italijane brezuspešni. Samo na Krnu so strli naši 8 italijanskih sunkov. Pred Sabotinom je obležalo v dneh bojne vihere 2500 mrtvih Italijanov. Pred bojno črto nekega našega pešpolka ob Dobrdboski planoti je bilo po površni cenitvi nakopičenih 3000 sovražnih mrličev.

Francozi pomagali Italijanom. Ranjenici pripovedujejo, da so se ob zadnji bitki vojskovali na italijanski strani tudi francoski vojaki. Italijani so šli v boj na pritisk Anglije in Francije. No, lepega zaveznika so dobili Francozi. Toliko hrupa in vpitja, ko se je Talijan izneveril staremu zavezniku! Mislili so: zdaj bo pa Avstrija škripnila. Danes se je pa list tako obrnil, da morajo zavezarji Talijana podpirati!

Miramar. Na grad Miramar je metal neki italijanski letalec bombe. Na poslopiju ni poznati nobene škode.

O bojih dne 30. oktobra pravi uradno poročilo: Italijani so tudi včeraj (30. okt.) ponovili napade in sicer na tiste točke tolminskega in goriškega območja, ki bi se jih najraje polastili, kakor tudi na več mest Doberdobske visoke planote na Krasu. Vneli so se krvavi pobližnji boji trajajoči noter v temno noč. Naše čete so obdržale vse svoje postojanke. — V Tirolah so bili ta dan odbiti sovražni napadi v ozemlju Tonale. — V Dolomitih se je vrnil sovražnik vsled desetkratne premoči v naše prednje postojanke na Col di Lana, jugovzhodno od Buchensteina ob dolini Cordevole. Glavne postojanke so pa tu, kakor drugod v naših rokah. Edin neznaten uspeh imajo Italijani v dolini Chiese zahodno od Gardskega jezera, kjer so se pomaknili do mesteca Condino. Ta kraj so bili že enkrat poprej zasedli, a so ga jim bili naši iztrgali.

Goriško območje je bilo pod silovitim topovskim ognjem, ki je trajal noč in dan. Posebno Kalvarijo so obstreljevali Lah kar tri dni neprestano, kakor še nikdar poprej. Granata za granato, šrapnel za šrapnelom je padal nanjo od jutra do večera. A vsak naslednji napad laške pehote se je končal s popolnim porazom. Ves prostor pred našimi jarki je bil pokrit z mrtveci.

Pohvala Borojevičevi armadi. Cesar Franc Jožef I. je poslal junaškim branilcem domovine na jugozahodnem bojišču presre-

čno zahvalno pismo. V posebnem armadnem povelju se je vrlim četam prebralo cesarjevo pismo, ki se v njem hvali in povečuje junaška hrabrost, vztrajnost in občudovanja vredna požrtvovalnost naših čet.

Zmaga dobljena. 14-dnevna presilna bitka ob Soči je za Italijane izgubljena. Od 18. oktobra naprej je besnela večinoma z nezaslišano divjostjo. 25 divizij je sovražnik gnil v boj zoper naše neomajne in jekleno-trdne obrambe živega zidu. V bojih druge polovice oktobra je izgubil sovražnik na italijanskem bojišču okrog 150.000 mož. — Italijan pa še vendar ni maral priznati, da je ugnan, ter je zadnje dni še vedno besnel in silil v naše vrste. Slednjič bo moral le odjenjati.

Podrobnosti iz zadnje obsojke vojske. Kar je naša hrabra, zares zlata vredna armada od 16. oktobra dalje prestala, — tako piše goriški očividec — tega bi ne verjeli prej v mirnih časih tudi o najpogumnejšem vojaštvu ne. Vojskujejo se tu železni Dalmatinci, pojoči Slovenci, resni Nemci, Ogrji in avstrijski Italijani. Občudovanja vredna je njih sloga; vsi se zavedajo, da se bojujejo zoper največjega verolomseža v svetovni zgodovini. — Strašni boji so se pričeli zlasti od 18. oktobra dalje. V četrtek, 21. oktobra se je povzpelo streljanje do take mogočnosti, kot nikdar poprej. Zdelo se je, kakor da so Italijani zbesneli, da jim cel pekel hiti na pomoč. — Konec? — Pred utrdkami naših vojakov je bilo samo na enem mestu v širjavi 100 m nakopičenih italijanskih mrličev in ranjenec 3—4 m visoko. Naša artiljerija strelja previdno, zmerno — a sigurno. V dokaz, kako iščejo Italijani naše topove, bodi povedano, da so samo na eno mesto poslali najmanj 1000 izstrelkov, da bi zadeli naš top. Kaj so dosegli? Ko so končali, je naš top kakor v zasmeh poslal težko kroglo v sovražno postojanko.

Dne 23. oktobra so se ponavljali srditi napadi — zlasti ob pobočju Sabotina. Začetek jutraj ob sedmih, nadaljevanje popoldne od 3—6 ure, obnovljenje ob sedmih zvečer, torej že ponoči. Svetlobne granate so svetile; največjo luč so pa dajali bliski naših in sovražnih šrapnelov, ki so neprenehoma pokali. Končno se je prav dobro opazilo, kako so naši izstrelki zasledovali umikajoče se laške vrste. Lah so bili ta dan temeljito tepeni. Po vsakem porazu so pripeljali laške ranjence in ujetnike po cesti v Gorico. Poznalo se jim je, da so došli iz težkih naporov. Ujetniki pripovedujejo, da je v Italiji 80 odstotkov ljudstva proti vojski. Ujeti častniki se pa drže bolj odurno ter zro nemo in topo predse.

S. š. popisuje v »Slovencu« silno in viharo bojevanje tako-le: »Sovražni topovski ogenj se je pričel 18. oktobra ter naraščal z vedno večjo silovitostjo. Grmelo je brez prestanka sedem dni na obeh straneh tako silovito, da se nam je zemlja pod nogami tresla. V zraku so se križali nešteti topovski izstrelki, še višje pa so se srečavali naši in sovražni aeroplani. Ko so se topovi izkašljali, se je pričel splošen pehotni napad. Italijani so se navalili na naše postojanke v mnogih vrstah ena za drugo. Kričanje je bilo divje. Naši so vpili »hurá« — sovražnik pa »avanti«. Naši

so se tuintam umaknili iz taktičnih razlogov, pa so Italijane potem s tem večjimi izgubami zapodili nazaj. Naše izgube so v primeri s sovražnikovimi malenkostne.

Dne 24. oktobra (v nedeljo) je bila ena naša kompanija Dalmatincev obkoljena od celega laškega bataljona. Hrabri fantje pa so šli z bajonetom nadnje in skoraj vse pokončali. Od celega laškega bataljona je ostalo le 16 mož, ki so jih ujete pripeljali k našemu poveljniku. Naše armadno poveljstvo je imelo hvaležno priliko, da je vsem hrabrim borilcem izreklo toplo in zaslužno pohvalo. Vojaki so dobili tobaka in drugih priboljškov. Hrvate so tovariši radostno objemali, ker so se borili z neprimernim junaštvom.

RUSKO BOJIŠČE.

Po malem. V severnem delu Volhinije so Rusi večkrat napadali. Južnozahodno od Čartoriska je bilo več ruskih sunkov odbitih. Ujetih je bilo 1450 Rusov. — V okolišču Korminske črte so bile koncem oktobra znatne praske zlasti ponoči.

Novo strašilo. Ruski listi plaše, da bo rusko vojno vodstvo poklicalo na delo tudi Kirgize. Poprej so imeli proti njim pomisleke zaradi veleizlamskega gibanja med njimi. Ruska armada bi pridobila s Kirgizi — tako se tolažijo — 400.000 izbornih jezdecov. — Kdaj bi jih Rusi že bili porabili, če bi jih imeli na razpolago!

Severno od Černovic. Sovražnik večkrat draži naše čete ob besarabski meji. Dne 28. oktobra je bil odbit štiri ure trajajoč napad severovzhodno od Černovic. Rusi so uporabljali zadušljive pline.

Romunsko mejo Rusi pridno utrjujejo. Dolino Pruta so zasedli z močnimi četami.

Na bojni črti ob Stripi je 30. oktobra sovražnik zopet živahneje deloval. Namestil je na raznih točkah artiljerijski ogenj ter skušal priti čez reko, kar so pa preprečili naši topovi.

Okolice okrog Čartoriska v severni Volhiniji je še vedno pozorišče močnih spopadov. Zahodno od mesta so nemške čete zasedle rusko postojanko pri Komarovu in kraj San.

Najsevernejše bojišče. Tudi okrog zaliva Rige, zlasti severozahodno od Mitave so odbile nemške čete dva močna sovražna zapadu pri Plakanden-u ob reki Missi. — Zahodno in jugozahodno od Dvinska so bili odbiti hudi ruski napadi.

SRBIJA V OGNJU.

Od Višegrada čez mejo. Avstrijske čete so vrgle srbske brambe vzhodno od Višegrada čez mejo; odbita sta bila tudi dva protinapada neke črnogorske brigade pri Drinsku in na Suhi gori.

Srbi se umikajo na celi fronti. Čete generala Kövesza so vdrle na gričevje Rudnik v bližini Gornjega Milanovca, kjer izvira reka Ljig (dotok Kolubare). Vojna črta gre dalje južno od Arandjelovca in Rače, potem vzhodno od reke Morave južno od Svilajнца, ki ga je zasedla armada Gallwitz.

Prebivalstvo beži. Civilno prebivalstvo je urno zapustilo mesto Kragujevac. To trdnjavsko mesto, ki je bilo te dni pozorišče topov, ognja, je važno radi tega, ker imajo Srbi tukaj edino svojo municijsko

tovarno ter zaloge vojnih potrebščin. Južno in jugozahodno je vse v močvirju, zato Srbi najbrž niso odpeljali svoje zaloge. — Tudi močni Niš, glavno srbsko mesto, je izpraznjeno. Bolgarska armada se bliža mestu v široki črti. Boji za prestolico so se že pričeli.

Čez Arandjelovac. Avstrijske čete so 24. oktobra zapodile sovražnika proti jugu čez Arandjelovac. Na obeh straneh Morave prodirajoče sile so se polastile višine severno od Rače in kraja Markovac. (Rača leži južno od Palanke.)

Od bosenske strani prodirajoče čete so dosegle vzhodno od Višegrada črto Suha Gora—Panoš. Oddelki naše armade so vdrli vzhodno od mesta na srbska tla.

Napredovanje dne 25. oktobra. Armada generala Kövesza je potisnila sovražnika v gorovje severno od Gornjega Milanovca (južnovzhodno od Valjeva). Oršavska skupina je vkorakala v Brzo Palanko (severno od Negotina). V Kladovu je bilo zaplenjenih 12 težkih srbskih topov in mnogo streliva, obleke, moke, ovsja itd.

Zveza z našimi četami. Bolgarski oddelki, ki so se bojevali zahodno od Nego-

armade — se je zrušil. Srbija se bliža obsojbi in obračunu.

BOLGARSKI USPEHI.

Trdnjava Piroć — v bolgarskih rokah. Po dolgih, krvavih bojih so zasedle bolgarske čete Piroć; 27. oktobra so zmagovito vkorakale v mesto. Piroć ima 12.000 prebivalcev. Odtod je Bolgarom odprta pot v Niš, srce Srbije. Piroć je bil moderno utrjen in sicer v obsegu 35 km.

Zaječar in Knjaževac so končno zveze bolgarske čete. Ti dve mesti nista veliki, toda kot obrambni točki proti Bolgariji sta tehtnega pomena. Severno od Knjaževca je na štirih mestih premostena in prekoračena reka Timok.

Pristanišče Varna obstreljevano. Mesto Varna ob Črnem morju je obstreljevalo 27. oktobra rusko brodovje (20 ladij). Dve ruski ladji sta se potopili v ognju obrežnih baterij; druge so se umaknile, ker jih zasledovali podmorski čolni. — Tudi morska letala (3) so metala bombe na mestu; 9 oseb je bilo ubitih.

Proti albanski meji. Od Skoplja prodira bolgarska armada uspešno proti za-

Iz bojov pri Ypernu. — Angleži branijo neko višino.

tina, so prišli že v zvezo z našimi in nemškimi četami. Turčija je sedaj potom Donave popolnoma zvezana z Avstrijo in Nemčijo. Bolgarske in naše čete so se srečale med Brzo Palanko in Kladovim.

Gornji Milanovac zaseden. Čete generala Kövesza so 30. oktobra zasedle mesto Gornji Milanovac. Od tu proti vzhodu je bilo napadeno utrjeno mesto Kragujevac.

Kragujevac — padel. Dne 1. novembra zjutraj je bilo po hudem boju, ki so ga izvojevale naše zavezne čete na bližnjih višinah, zasedeno trdnjavsko mesto Kragujevac. Med 7. in 8. uro je zaplapolala na ondotnem arzenalu avstrijska zastava; kmalu nato pa nemška. To je lep uspeh, ki ga v tako naglem času ni bilo pričakovati. — Armada generala Kövesza je do 1. novembra ujela 6600 Srbov, 32 topov in mnogo druge municije. — Padeč Kragujevac je kakor pomenljiv venec na grobu mnogoterih vojakov, ki so izkrevneli za domovino. Zadnji jez — arzenal srbske

hodu in je prišla že pred Tetovo. Macedonci se bore kakor levi s preziranjem smrti.

14.500 Srbov so ujele bolgarske čete do 1. novembra. — Pot po Donavi je že prosta. — Rudnike z bakrovo rudo v dolini Morave so Bolgari zasedli. Srbi so kopali baker s podporo belgijskega in francoskega kapitala.

Proti Nišu. Glavna pozornost Bolgarov je Niš. Od treh strani se ga bodo lotili: Od juga (Vranje) so zasedle bolgarske čete Sardulico v bolgarski Moravski dolini; od tod pelje pot naprej v Leskovac in — dalje v Niš. Druga armada deluje zah. od Piroća in Bele Palanke. Tretja se je polastila jugozahodno od Knjaževca vrha Tresi-Baba, ki odpira pot proti Nišu. — Zunanji fort pri Nišu so že v območju bolgarskih topov.

Prizren in Prilip. Bolgarska vojska, ki je čez Tetovo (zahodno od Skoplja) in Šarplanino (na albanski meji) prodrla (?) v Prizren, goni sovražnika proti severu. Tudi iz Prilipa proti Bitolju napadajoče

hrško-macedonske čete dobro napredujejo. Prilip je bil v uličnih bojih vzet. — Bitoli so srbske oblasti izpraznile.

V smeri proti Nišu so Bolgari 1. novembra prodrl zahodno od Bele Palanke in zasedli važne višinske postojanke.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Nekaj uspeha so v neznatnih bojih dosegle bavarske čete pri Neuville, kjer je bilo ujetih 200 Francozov, in ob reki Tahure, kjer je bilo ujetih 21 francoskih častnikov in 1215 mož. — V Champagni so Nemci izgubili v noči od 29. do 30. oktobra kos strelskega jarka severno od Le Mesuila.

Tedenske novice.

Naročnike »Domoljubove«, ki se selijo in dobe nov naslov, lepo prosimo, da bi zraven novega naznanili vselej tudi stari naslov, ker s tem močno olajšajo delo upravnistvu.

Blagoslovljenje grobov. Na praznik Vseh svetnikov so blagoslovili na pokopališču Sv. Križa pri Ljubljani 1128 vojaških grobov. Obredne molitve so opravili vojaški duhovniki. Grobove je dalo okrasiti vojno poveljstvo. Deželni odbor je položil v imenu dežele na grobove padlih junakov, ki počivajo pri Sv. Križu, lep venec s trakovi v deželnih barvah. Enako je storila tudi mestna občina ljubljanska. Moški pevski zbor »Glasbene Matice« je zapel tri žalostinke.

Granata je ubila duhovnika č. g. Alojzija Čubej, kurata v Batah na Goriškem. Dne 25. oktobra je stal pred župniščem in opazoval italijanskega letalca, ki je metal bombe. Ena pade v bližino ter mu v petih minutah konča življenje. Pokojni je bil solčanski rojak.

Prvi sneg je naletaval in deloma posejil na Kranjskem osobito na Gorenjskem v četrtek 28. in ponoči 29. oktobra. V Berolinu ga je bilo pa toliko, da je bil promet oviran.

Glavni dobiček efektne loterije »Slovenske Straže« je zadela srečka št. 57.361. Kupil jo je bil ljubljanski trgovec J. Korencan.

V vojaško službo bodo odrinili prebrani črnovojnik letnikov 1873 do 1877, dalje letniki 1891, 1895 in 1896, in pri dodatnih prebiranjih do 16. novembra 1915 potrjeni v letih 1875, 1876, 1877, 1895 in 1895 rojeni črnovojnik avstrijskega in ogrskega državljanstva dne 16. novembra t. l.

Župnija Sv. Gora je podeljena č. g. Jankotu Borštnar, bivšemu župnijskemu upravitelju pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko.

Neimenovan duhovnik z dežele je daroval 2000 K kot dar za ustanovitev nameravanega deželnega zavoda za slepce. Denar je bil izročen deželnemu odboru. Plemenitemu darovalcu bodo sledili gotovo še drugi dobrotniki.

Svetogorski samostan je bil v zadnjem boju popolnoma razrušen.

Pogreša se črnovojnik Janez Muré, bat. št. 152, 2. komp., vojna pošta 324.

Zadnja njegova dopisnica je došla 9. julija. — Poizveduje in stroške povrne njegova žena Rozalija Muré, Malenski vrh, p. Poljane nad Škofjo Loko.

Vojaški dopusti. C. in kr. 5. armadno etapno poveljstvo je kranjskemu deželnemu odboru sporočilo, da more gospodarske dopuste vojaškemu moštvu, ki je na bojišču ali v etapnem ozemlju, iz vojaških ozirov dovoljevati le v prav posebno ozira vrednih slučajih, n. pr. če je obstoj kake rodbine ogrožen itd. Prošnje za take dopuste mora, ko jih je potrdilo politično oblastvo, predpostavljeno poveljstvo s priporočilom službenim potem predložiti armadnemu etapnemu poveljstvu.

Tretje vojno posojilo. Večje vsote so zadnje dni podpisali: Dež. odbor kranjski 1 milijon, (vseh treh posojil skupaj 4 milijone 750 tisoč kron); tvrdka Karel Pollak, tovarna usnja v Ljubljani 1 milijon K, (vsega skupaj 1 milijon 350 tisoč K); knezoškof ljubljanski 400 tisoč in 5000 K; Franc Peterca, posestnik v Ljubljani 100 tisoč K; Katol. tiskovno društvo 30 tisoč K, (skupaj 75.000 K); deželni glavar dr. I. Susteršič 10 tisoč K; L. P. v Ljubljani 50 tisoč K; »Ljudska posojilnica« v Ljubljani pol milijona K; kom. svetnik Fr. Povše 5000 K; ravnatelj Fr. Leskovic 20 tisoč K; družina njegova 6200 K; stolni kapitelj v Ljubljani 12.000 K; Fr. Pucelj 10.000 K; župnik J. Barle 12.000 K; Katarina Grom 8000 K; gospa Zana Jeglič 5000 K; Jožef Goršič 6000 K. — Prva žrebijarska in železo-obrtna zadruga, Kropa-Kamnagorica, 3000 K; Ferdinand Gruška, veletržec, Ljubljana, 25.000 K; Franc Premru, št. Vid pri Vipavi, 10.000 K; brata Novakovič, vinska trgovina, Ljubljana, 10.000 K; Obrtno pomožno društvo, Ljubljana, 10.000 kron; Dr. Karol Triller, podžupan, Ljubljana, 5000 K; Franc Jurca, veletržec, Postojna, 5000 K; Notranjska posojilnica v Postojni 5000 K; Ivan Pangerc, Selo pri Bledu, 5000 K; Anton Kajfež, trgovec z vionm, Kočevje, 5000 K; Jos. Lenče, trgovec z vinom, Ljubljana, 5000 K; dr. Milan Papež, c. kr. rud. zdravnik v Idriji, 5000 kron; Fr. Mally, tovarnar, Ljubljana, 5000 kron; Ambrož Poniž, nadučitelj v p., Rihemberk, 5000 K; V. Kožmar, Gorica, 5000 K; Miha Keber, Podmolnik, 3500 K; dr. Edo Šlajmer, c. kr. vladni in sanitetni svetnik, 2000 K; Fani Vidmar, Ljubljana, 2000 K; Fran Wintar, Hrušovec, 1000 K; Karel Jančigaj, župnik v p., Ljubljana, 2400 kron; Henrik Kenda v Ljubljani na I. vojno posojilo 20.000 K, na drugo 30.000 K, na tretje 50.000 K, skupaj 100.000 K; Harry Kenda ml., c. in kr. praporščak, 1000 krno; Viktor Gärtner, Ljubljana, 4000 K; Filomena Stemberger, Mengeš, 40.000 K; Hranilnica in posojilnica, št. Jernej, nadaljnih 10.400 K; Julij Elbert, Ljubljana, 10.000 K; Julij Elbert ml., Ljubljana, 2000 kron; Klara Elbert ml., Ljubljana, 2000 K; Viljem Elbert ml., Ljubljana, 2000 K; dr. Ernest Geinsperger, Ljubljana, 2000 K; dr. Ferdinand Eger, Ljubljana, 6000 K; Anton de Schiava, Ljubljana, 3000 K; dr. Albin Suyer, Ljubljana, 20.000 K; Rudolf grof Chorinsky in ga. Lujiza grofica Chorinsky, Ljubljana, 65.000 K, prej 85.000 K, skupaj 150.000 K; tvrdka St. in C. Tauzher, Ljubljana, 3000 K; Emilija Miklauc,

Ljubljana, 5000 K; Marijanka baronica Rechbach, Ljubljana, 2000 K.

Živinski semenj v Mengšu prepovedan. Ker se je v okolici Mengša pojavila kuga slinovka, je prepovedan živinski semenj v Mengšu dne 6. novembra za vse vrste živali.

Orači v ognju bomb. V Solkanu pri Gorici so oče in dva sinova orali za ozimino. Nad njimi je plul francoski aeroplan; izpustil je bombo, ki je zadela in razmesarila orače in voli.

Obdarjena mati 10 sinov - vojakov. Vsled posredovanja podpolkovnika Fridolina Kavčiča na Dunaju je dobila vdova Alojzija Drolc v Špitaliču pri Kamniku od cesarja 500 K, od nadvojvode Evgena pa 1000 K nagrade.

Našla se je v Valpčivasi (Semič) večja svota v bankovcih. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi pri c. kr. okrajni sodnji v Metliki.

Pozdrav. Z italijanskega bojišča pozdravlja vse prijatelje in znance Jožef Žnidaršič iz Zagorice. Naznanja vsem skupaj, da je živ in — hvala Bogu — zdrav.

Pogreša se vojak 27. pp. Rudolf Pegan. Odšel je 18. marca drugič na severno bojišče. Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovoli sporočiti Antoniji Pegan, Breg p. Borovnica. Stroški se povrnejo.

Potovanje v bojnem območju. C. in kr. etapno poveljstvo je izdalo naslednja določila:

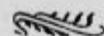
Potovanje v območja zahodno od črte Jesenice, Krnica—Bohinjska Bela—Spodnje Gorjuše—Nomen—Bitnje—Bohinja Bistrica—Podbrdo—Jesenica—Cerkno—Straža—Idrija—Col—Ajdoščina—Vipava—št. Vid—Razdrto—Senožeče—Divača—Škocijan—Britof—Buje—Prem—Ilirska Bistrica—Bukovice—Jelšane—Matulje—Bakar, je brez izjeme dopustno le z dovoljenjem c. in kr. 5. armadnega etapnega poveljstva (skupina za izdajo prehodnic, vojna pošta št. 330).

Vzajemnost na kopnem in na morju. General Borojevič, slavni poveljnik avstrijskih čet ob Soči, je poslal admiralu Hausu, slavnemu poveljniku avstrijske mornarice, 33.000 K, katere je nabral med svojimi oficirji in vojniki za mornarico. Admiral Haus se je za prisrčni dar iskreno zahvalil. Denar se bo uporabil za podporo vdov in sirot po padlih mornarjih. To bratsko razmerje med mornarico in našo pehoto je ganljivo.

Vojni kurat č. g. Al. Čizek, župnik v Slov. Gradcu, je dobil duhovniško vojno odlikovanje: zaslužni križec II. razreda na belo-rdečem traku.

Na štajersko se je vrnilo 9 invalidov, ki so popolnoma slepi. Ti so oskrbljeni v Gradcu v zavodu za slepce in se uče primerne dela. Vojakov na štajerskem, ki so dobili umetne ude, je okrog 200. Tudi ti se bodo primerno izučili, da si bodo mogli kruh služiti.

Druga vojna procesija. V nedeljo, 31. oktobra, so imeli v Mariboru zopet vojno pobožnost — v zahvalo za sijajne uspehe naših čet in zato, da bi Bog še nadalje varoval našo armado. Procesijo je vodil knez in škof mariborski iz stolne cerkve k baziliki Matere milosti.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere
lamči dežela Kranjska, in jih obre-
stuje po 4¹/₂% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Razne novice.

Svetišče in samostan na Sveti Gori pri Gorici sta po zadnjem obstreljevanju v razvalinah. Od strelav grozno razdejani zvonik še štrli proti nebu. Zato je pa svetogorska Mati božja Italijana zopet zapodila izpred svojega obličja.

Bog čuva nad svojim ljudstvom. Dopisnik z Mirna pri Gorici pravi: »Sploh moramo reči, da Bog res čuva nad svojim zvestim ljudstvom. Obnašanje tukajšnjih žen in deklet proti vojakom je v moralnem oziru lahko zgledno za vse slovenske občine. Zato nas Bog in njegovi angeli tudi čuvajo. Celih pet mesecev vojske sta bila v Mirnu samo dva civilista tako ranjena, da sta umrla. Pri strašnem streljanju je to skoro čudež. Nekaj zasebnih hiš je tudi trpelo, pa te bomo potem še lepše pozidali, samo da nas Bog kmalu pripelje k popolni zmagi.

Nesreča v Gorici. Dne 27. oktobra ob osmih zvečer je padla laška granata v ulico Vogel št. 22, in sicer v sobo Franca Breganta, kjer je spalo 6 njegovih otrok. Učinek granate je bil grozen: 4 otroci so bili mrtvi takoj, druga najstarejša dva pa ranjena. Nesrečni oče je vojak, pa je bil prav takrat na dopustu — in priča nesreče, ki mu je ugrabila štiri angelčke. Uboga mati hoče od žalosti umreti.

Iznajdljivost naših brambovcev. Ne samo, da so se vojaki kolikormoč zavarovali proti zimi in kraški burji s tem, da so si postavili cele vasi strelnic, marveč — kar je bolj imenitno — poiskali so si naravnih votlin. Nedavno so našli s kamenjem zasuto luknjo vodečo daleč v globočino. Očistili so jo ter opazili velik temen prostor. Spustili so se po vrveh nizdoli ter našli prostorno, suho votlino, v kateri je prostora za več kot 800 ljudi. Posrečilo se jim je dobiti še poseben izhod, ki je bil poprejš z grmovjem zarasten. To »dvorano« so si takoj priredili za stanovanje. Pa tudi sicer so si vojaki izdoblili v skale do 40 podzemeljskih prostorov za posadke strelskih jarkov. Tu je moštvo popolnoma varno pred najtežjimi krogli. Postelje se nahajajo ena nad drugo; žične mreže so napravili vojaki sami, nanje pa nastlali tur-

ščično slamo. V kotu je telefon, ki veže moštvo z zunanjim svetom; stene so obložene z deskami, strop podprt s traverzami, vhod se da zapreti. Napeljali so v te jame celo električno razsvetljavo. Ljudje ob fronti niso nikoli brez dela; vedno si izmislijo kaj novega. Spletli so celo notranjo opravo iz vrbovega bičja in vej. V rednih razmerah se imajo vojaki v svojih brigadah prav dobro: pojo in vriskajo.

Bakreni rudniki se nahajajo na Srbskem med Žagubico (ob izviru reke Mlave, kamor prodirajo nemške čete) zahodno od Negotina in med Zaječarjem. Zavezniške armade so te dni na tem ozemlju podali Bolgarom roke, kar bo v dvojnem oziru velike važnosti: prehod in dohod na Bolgarsko bo odprt, obenem bodo iztrgani bakreni rudniki iz srbske posesti.

Za avstrijske vojne ujetnike v Italiji se je potegnil sv. oče Benedikt XV., da bodo dobili nemško govoreče dušne pastirje. Prišli bodo najbrž kapucini iz Švice.

Nič tolažljivo! Vojni kurat Leopold Erzin, ki oskrbuje neko bolnišnico pri Gradcu, je zapisal to-le trditev: »Prepričanje moje, ki sem ga dobil lani in letos, kakor tudi prepričanje tovariša Hafnerja in nekaterih drugih vojnih kuratov, je, da vojna ni doslej prav nič dobro vplivala na ljudi ne v verskem, ne v nravnem oziru.« — Žalostno, če bi bilo to povsod res!

Vojni kurati v italijanski armadi. Kakor poroča »Giornale d'Italia« je točasno v Italiji 18.000 duhovnikov v vojni službi. Izmed teh je 700 vojaških kuratov, drugi so sanitejci, (ne pa z orožjem v bojnih vrstah, kakor se večkrat sliši in bere). Tudi posebnega vojaškega škofa je imenoval papež, kar je tudi vlada priznala ter uvrstila škofa v stopnjo generalnega majorja. Trije vikariji, ki jih imenuje vojni škof, imajo šaržo majorja, drugi kurati pa šaržo stotnika in nadporočnika.

Kralj Peter bo moral najbrž bežati v Črnogoro, ker je Niš odrezan od zunanjega sveta. Moskovski arhimandrit Mihael je bil dobil poziv, naj potuje v Srbijo in povabi Petra v Rusijo, ako bi kralj smatral za potrebno, da beži. Toda Mihael je moral potovanje opustiti, ker so bile medtem pretrgane vse zveze z Bolgarijo.

Vihar v Rimu. Nad Rimom se je nedavno utrgal oblak. Deževje je napravilo mnogo škode tudi v Vatikanu.

S konja padel. Angleški kralj je dne 28. oktobra nadziral čete nekega zbora prve armade. Vojaštvo je kralja burno pozdravljalo, nakar se je konj splašil, vrgel kralja na tla, da si je pretresel možgane.

Podonavski monitor »Temeš« se je potopil v Savi. Zadel je na srbsko mino. Koliko moštva se je rešilo, ni znano. Na ladji je bilo tudi nekaj slovenskih mornarjev.

Štedljivci. Sledeče številke kažejo, koliko denarja, naloženega po hranilnicah, pride na enega prebivalca, če bi se namreč denar porazdelil: V Nemčiji 229.40 M.; v Avstriji 169.03; na Francoskem 101.52; na Angleškem 98.25; v Belgiji 97.07; na Italijanskem 85.72; na Ruskem 15.97.

Dopisi.

Ihan. Dekliška Marijina družba vpi. zori v nedeljo 7. t. m. v Društvenem domu igrokaz »Ljudmila« in »Fantič, le gori vstan!«. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina navadna. — Ker je čisti dobiček namenjen ranjenim vojakom, je pričakovati obilne udeležbe. Kdor pride, mu ne bo žal.

V Črnomlju so zopet dovoljeni tržni dnevi in sejmi za prešiče. Prvi sejem je bil v torek, dne 2. novembra.

Na vojakovem grobu.

Na gričku počivaš naš dragi rojak, predobri naš oče, naš brat in naš svak. Dolžnost te preresna je gnala v tuj kraj, kjer mirno in sladko počivaš sedaj.

Po svetu širokem divja še prepir, za taboj pod zemljo je sklenjen že mir, v trdnjavi najboljši si tu zakopan, kjer ni se več bati ne krogel, ne ran.

Na tvoji gomili ti luč ne gori, ob njej ne iskrijo se solzne oči, zato pa vse naše pobožne prošnje bolj često k Očetu v nebesih hite:

Naj v božjem ti hramu luč večna gori tam vidijo zopet te naše oči, o Bog, Ti naš Stvarnik in naš Rešenik o bodi v vseh stiskah Ti naš Tolažnik!
Fr. Pavšič.

Slike in črtice z bojišč.

Slutnja...

Jernej Vombergar pri 17. pp. naznana svojemu prijatelju, kako je bil rešen: Dragi prijatelj! Danes smo imeli vesel dan — tukaj na polju groze in smrti. Sesi smo se nekdanji prijatelji: jaz, Peter in Majčev. Pošiljali smo skupne pozdrave na vse strani. Bili smo jako veseli, kajti ravno danes je leto, ko smo bili vsi skupaj v Zalogu in do danes se nismo več videli. Mnogo smo si imeli povedati; vsak je pripovedoval, kaj je vse izkusil: seveda več hudega kot dobrega. Ugibali smo, kje da bomo danes leto. Težko da bi bili vsi skupaj zdravi tako, kakor danes. Včeraj so nas Moskali zelo obstreljevali s artilerijo.

Povedati moram čudovit dogodek, ki se mi je pripetil. Bili smo v kritju trije skupaj in se pogovarjali ter skrivali, da nas ne zadene kaka granata ali šrapnel. Padala je ta šara spred in zad. Kar me nekaj vzdigne in pravi, naj grem ven. Res se hitro odpravim, druga dva sta pa ostala tam. Jaz se splazim v drugo kritje, kjer je bil bruški štrukelj. Komaj se vsedem, že prileti granata in sicer prav v tisto kritje, kjer sem bil poprej. Črn dim se pokadi iz nje. Eden je bil mrtev in ves razmesarjen, drugi je bil sicer še živ, a poln ran in ves osmojen. Hudo je zavpil in me klical na pomoč. Jaz pa, ki sem ostal zdrav, sem poklical sanitejca, da sva ga obvezala in storila, kar je bilo mogoče. Zares čudno! Ko bi bil ostal na prejšnjem mestu, bi bil zdaj tam, kjer jih je že mnogo. Zahvalil

sem se Bogu, da me je obvaroval take nesreče.

Drugače se mi godi ponavadi...

Take-le pojo naši fantje na fronti...

1. Luna sije, klad'vo bije
trudne, pozne ure že.
Prej neznani Lahi zbrani
meni spati ne pustite.
2. Vi ste krivi Lahi vsivi —
grda banda roparska.
Ti b' me ran'la, če b' ne branla
mene ljuba »dekenga«.
3. Venkaj pridi, da se vidi
kje da zlodej te drži!
Se prikaži ropar vražji,
če 'maš kaj korajže ti.
4. Mal' se vzdigni, z roko migni,
če namen 'maš semkaj prit'.
Ura bije, Lah se skrije;
jaz bom moral nadenj it'.
5. K njim pogledite in povejte
zvezde, kaj počne Taljan?
Če ne skuša, grešna duša,
da bi Janez bil pognan.
6. Če pa spava banda rjava,
Bog prav lahko noč ji daj!
Če mogoče v vas prit' hoče —
dobro — le poskusi naj!

Silvin Sardenko:

Trikrat enajst vojnih.

Po narodnih motivih.

XI.

»Kako bom soldat,
sem fantič premlad.

Nočejo mi rasti
jablane v ogradi;
kdaj bo konec mojih
sedemnajst spomladi?

Toliko je potov
in na vseh vojaki;
zame ni ga pota,
da bi šel z junaki.

Sam si pot uderem
kakor gorski vrelec;
puško pojdem snubit,
jaz bom — prostostrelec.

XII.

»Pobič, le vstani gor,
pojdi z menoj tja gor.«

Solnce me je prebudilo:
»Za ločitve grenki god
pozlatilo sem ti puško,
da boš šel na bojno pot.«

Kot potoka dva s planine,
láhke moje so noge;
kakor težek voz v planino.
težko moje je srce.

Zdravi, znanci! Znanke, zdrave! —
Kaj se v oknu tam blesti?
Ali se mi rosa bliska,
ali se nekdo solzi?

XIII.

»Marija je mimo šla,
mil' ga je pogledala.«

V polumrak je zvon zapel
čez planino —
Mlad vojak je pod goro
tih obrnil se v nebo:
»O Marija blažena,
glej, če je zastražena
moja deklica nocoj.
Čuvaj pókoj njen in moj!
O Marija blažena!«

XIV.

»Vstali bomo enkrat vsi
k novi večni vigredi.«

In za nas? — Jih ni molilcev
in kropilcev ni nikjer;
nad grobove naše hodi
rosa plakat vsak večer.

Ne, za nas ni svetlih luči,
in za nas ni belih sveč;
zima pride, snežne sveče
nam obesi z mej in seč.

Venec se za nas ne plete,
šopek ni za nas povit;
naši venci — vozni tiri,
naši šopki — vtis kopit.

Kri smo dali in življenje
za pozabljen grob in prah.
Vi pa hladno greste mimo —
in vas ni ne sram, ne strah?!

Le praznujte svojo lepo
tostran groba vi pomlad!
Nam prinese večna vigred
dan in cvet in venec zlat.

XV.

»Kak lepo ajda cveti
kakor mleko in kri.«

Ali vam je že odcvétel
ajdov cvet?
Ali vzeli ste čebelam
ajdov med?

Ali že je ravni travnik
pokošen?
Ali že je križ ob hiši
narejen?

Ali vam že poje čížek
s praznih njiv:
Mrtvi snopi, mrtva polja.
Jaz sem živ.

Mati, kruha mi pošljite
ajdov hleb;
oče, od medu mi dajte
sat prelepl!

Sestra, s travnika poveži
šop cvetov,
tam od križa mi pošljite
blagoslov!

Morda pišem zadnje pismo
z bojnih njiv.
Smrt kosí široko. Čudež —
kdor je živ.

Gospodarske vesti.

GOSPODARSKI IN TRŽNI PREGLED.

Vedno bolj izginja strah, da bi nam znalo zmanjkati potrebnih živil. Po mestih je zdaj precej moke in kruha, po deželi so splošno tudi zadovoljni s pridelki. Nemška vlada je lani strogo prepovedala porabiti krušno žito za živino. Letos je dovolila, da se porabi 30.000 vagonov rži za živino. Boji se, da bi pozimi zmanjkalo mleka za mesta in masti za zabelo. Polovico te množine naj se porabi za molzne krave, druga polovica za pitanje prešičev. — Zdaj se bo začelo k nam in v Nemčijo uvažati romunsko žito. Romunija je uvidela, da ne more z glavo skozi zid. Zaenkrat je dovoljeno izvoziti žito lanskega leta, ki je bilo že pred mesci kupljeno, pa ni bilo vagonov za prevoz. Kupci bodo precej izgubili, ker morajo vse žito oddati žitnoprometnemu zavodu po precej nizki ceni, vendar je boljše nekaj kakor nič. Donava je že očiščena srbskih topov, zdaj se bo plovba žita lahko po Donavi vršila, kar bo vožnja zelo pocenilo.

Ker je zagotovljena preskrba prebivalstva z živežem, je nemška vlada dovolila, da se 100 vagonov krompirja iz Nemčije v Švico proda. Vse to dokazuje, da se posebne lakote ni bati, ker imamo precej domačih živil. — V zadnjem času se je začelo opazovati, da prihaja vedno manj pšenice na Angleško, kar gotovo ni čudno. Navadno so vsako leto iz Rusije in Balkana popolno ustavljeni. Skoro gotovo bo zapadni Evropi komaj zadostovalo. Res so cene v Ameriki nekoliko padle, ker ameriški farmar ni dosti na boljšem kakor naš kmet; revež je tudi tam zadolžen, torej potrebuje jeseni denarja. Prav preveč žita torej ne bodo imeli na Angleškem. — Izvedelo se je tudi, da ameriški kmet kljub vsej prebrisanosti še danes malo čudno gospodari. V veliki meri se rabijo umetno. Le za kalijeve soli so plačali pravo vojsko Nemčiji na leto 60 milijonov kron. Zdaj Nemčija ne more več izvažati soli, pa so Amerikanci v zadregi, kaj bo z njih poljem. Našega kmeta ne briga posebno, če ni eno leto fosfata ali drugih gnojil dobiti, saj ima hlevski gnoj za vsako silo. V Ameriki pa hlevskega gnoja skoro nič ne rabijo. Kmetje so tam imenitni gospodje, ki delajo fino s stroji in umetnimi gnojili, toda dišeči gnoj ni po njih okusu.

Kdor se je vozil po deželi, je gotovo opazil, koliko je povsod še turščične slame na polju. Nekateri jo kar pustijo, da jo sneg zapade in polomi. Spomladi jo znošijo na kupe in požgo. Letos homo tudi najslabšo krmo gotovo rabili. Turščevina je za krmo veliko boljša, kakor vsaka slama;

tudi boljša, kakor slabo seno. Prav nič se ne sme od turščevine zunaj pustiti. Spravite prav vse, ker nobeden ne ve, kaj še pride. Saj nič ne škoduje, če imamo malo čez potrebo zaloge spomladi. Če pa zmanjka, mora najbolj potrebna živila za vsako ceno iz hleva.

Žitnoprometnemu zavodu se je posrečilo, dobiti večje množine starega ogrskega fižola. Prodaja ga po 85 K 100 kg. Kmetje so tudi prav veseli, da so dobili nekaj otrobi, ki se nadrobno po 28 K prodajajo. — V zadnjem času so poročali časopisi, da se je sklenila kupčija za velike množine žita v Romunski. Pšenica, ječmen in turščica se proda po 35 frankov 1 q. Za živež nam tako ne bo posebno manjkalo; če pa pride kaj več iz tujega v našo državo, se bo nekaj žita lažje za živino porabilo. — Na tisoče vagonov krompirja je prišlo iz osvojenih krajev Poljske v naše kraje. Na Dunaju so prodajali ta poljski krompir 100 kg za 7 K 50 vin. Povsod je bilo menda krompirja zadosti, tako da se ni bati posebnega pomanjkanja.

Po mestih vedno bolj občutno mleka primanjkuje. Razni agenti letajo okoli in ponujajo in silijo vedno višje cene. Tako se v nekaterih krajih v okolici Dunaja že zdaj kmetom daje čez 30 vin. za liter. Dunajčani so tudi zelo hudi, ker imajo večje mlekarne vedno dosti takozvanega »mleka za otroke« po 72 vin. liter, ki se posebno skrbno pripravlja; navadnega mleka pa vsak dan primanjkuje. Če se kdo pritoži, mu pravijo: »Le vesel bodi, da ga sploh dobiš.«

Čudno neumnost so napravili naši prekupci na Holandskem in drugih nevtralnih državah. Ker hoče zdaj vse naglo in z malim trudom obogateti, je šlo več sto mešetarjev na Holandsko in v druge kraje, ter so kar na slepo kupovali vse, kar so dobili in po vsaki ceni; zlasti sir, maslo, meso in zabelo so za trikrat podražili. Holandska vlada sama pravi, da so s tem prebivalstvo Avstrije in Nemčije za več sto milijonov kron oškodovali. Holandska se je bala, da bi doma znalo zmanjkati živil ter je izvoz teh živil prepovedala. Cena je vsled tega pri nas še bolj poskočila.

Goveje živine je bilo 25. oktobra na Dunaju 3378 glav, s Češke 1492. Prodajali so se volji: I. vrste po 316—332 K, II. vrste po 270—310, III. vrste po 220—236 K, krave po 220—270 K.

Prešičev je bilo 26. oktobra 4681, lani ob tem času pa nad 20.000. Prodajali so se debeli do 572 K, v Budimpešti celo do 585 K, mesnati 430—470 K za 100 kg.

Rekvizicija klavne živine na Kranjskem.

Od 1. avgusta t. l. dalje je bila dobava klavne govede kranjske dežele za vojaške potrebe določena na okroglo 1000 glav na teden.

Deželni odbor je preračunal, da je to število iz stališča deželne kulture mnogo previsoko in je na najmerodajnejših mestih opetovano posredoval, da se to število znatno zniža, v razmerju z od deželnokulturnega urada izračunjenim stanjem klavne govede v deželi.

Opetovano osebno posredovanje deželnega glavarja v vojnem ministrstvu na Dunaju je imelo končno uspeh, da je te

dni prišel na Kranjsko poseben odposlanec vojnega ministrstva, da zadevo po možnosti osebno uredi.

Včeraj (29. oktobra) se je vršil v zadevi pri deželni vladi, pod predsedstvom deželnega predsednika bar. Schwarz a dolgotrajen posvet, kateremu so prisostvovali poleg vojaških in vladnih funkcionarjev zastopniki deželnega odbora: deželni glavar dr. Šušteršič, deželni odbornik kanonik msgr. dr. Lampe in deželnokulturni nadzor. ces. svet. Pirc.

Od vladne strani se je konstatiralo, da bi po načrtu, ki se je sestavil od vlade sporazumno z intendantco etap. poveljstva, kranjska dežela v mesecih novembru in decembru t. l. morala dobiti vojaštvu še 10.550 glav klavne govede.

Zastopniki deželnega odbora so odločno zahtevali bistveno znižanje te dobave, sklicujoč se na podatke zadnjih dveh štetij živine na Kranjskem. Dokazovali so, da bi gospodarskemu položaju dežele odgovarjala mesečna dobava le 900 glav. Od strani vojaških zastopnikov se je povdralo, da armada gotovo število živine neobhodno potrebuje iz dežele same, zlasti z ozirom na prometne teškoče, ki zelo ovirajo točno dobivanje klavne živine iz zaledja. Tudi so ugovarjali zoper absolutno zanesljivost podanih statističnih podatkov.

Po dolgotrajni vsestranski debati so vojaški zastopniki v toliko odjenjali, da se zadovolji vojaška uprava za mesece november in december skupaj z dobavo 5000 glav (namesto prvotno določenih 10.550). Od teh 5000 glav se bo vzelo meseca novembra 3000 decembra po 2000 glav.

To je pa le provizorij. — Med tem se ima izvršiti novo štetje govede živine v deželi. Na podlagi tega štetja se bo potem šele definitivno uredila dobava kranjske dežele od novega leta 1916. dalje.

V deželno dobavo se pa izrecno vstaje vse, kar rekvirirajo posamezni vojaški oddelki (n. pr. treni) sami; ravno tako, kar kupujejo direktno vojaške bolnice, z dovoljenjem etapnega poveljstva. Take posamezne dobave se morajo vselej od pristojnih županov takoj naznaniti okrajnim glavarstvom, ki primerno ukrenejo, da se dano blago odračuni od dobave, ki je občini naložena.

V mesecih novembra in decembra se bo dobava vršila še po sedanjem načinu, po županstvih — samo da se količina, ki jo je pripraviti, primerno zniža: novembra za okroglo tretjino, decembra pa za več kot polovico — o čemur prejmo prizadeta županstva še pravočasno obvestilo od okrajnih glavarstev.

Okoli Božiča se bo pa potem, kakor rečeno, dobava tako glede števila kakor glede načina — na novo določila.

× × ×

Pobiranje sočivja. Vojni prometni zavod je bil izdal svojim podružnicam ukaz, naj se začne z rekvizicijo fižola, graha in leče. Zaseči bi bilo vsakemu posestniku tri četrtine njegovega pridelka v sočivju. Deželni odbor kranjski se je brzojavno obrnil do ministrskega predsednika in ministra notranjih zadev proseč, naj se nemudoma izda brzojaven ukaz, s katerim

se naredba o oddaji sočivja omili. Deželni glavar dr. Šušteršič je dobil telefonično sporočilo, ki se glasi: Vojnožitni prometni urad se pozivlja, da do nadaljnjega odredbe tistim posestnikom, ki sočivja nimajo več kot ga rabijo za lastno potrebo, nič ne odvzame. Še le, ko se ugotove zaloge, se bodo izdale v tem oziru morebitne nadaljnjše odredbe. — Tako je rešen vsaj tisti pridelek fižola, graha in leče, ki ga posestniki potrebujejo za svoje družine. Na tisoče je kočarjev in malih posestnikov, ki na svojem pičlem zemljišču pridelajo poleg krompirja še malo fižola za lastno potrebo. To je sedaj rešeno.

Več mleka bi potrebovala Ljubljana. Vodstvo vnovčevalnice za živino v Ljubljani se je odločilo nakupiti večje število molznih krav, da bi se tako zagotovilo več mleka za ljubljansko prebivalstvo. Cena bo nekoliko višja kot sedanja najvišja cena voli. Oni posestniki, ki imajo debele voli, jih bodo lahko zamenjali za krave s primernim naplačilom. Živinorejci, ki jim je mar nakup krav, naj takoj priglase svoje ponudbe. Vsa potrebna pojasnila daje pisмено in usmeno Vnovčevalnica za živino, Ljubljana, Dunajska cesta 29.

Z združenimi močmi. Še nikdar ni bilo tako važno izkoristiti vse moči v korist skupnosti, nego sedaj ob času svetovne vojne. Ob času pomanjkanja krmil in maščob bi bilo greh, ako bi zametavali sad, ki se da rabiti za krmilo ali za izdelovanje masti. Zato je centrala za krmila (poslovalnica c. kr. poljedelskega ministrstva) uvedla dalekosežno akcijo za zbiranje vseh oljnatih sadov in vabi vse kroge prebivalstva na sodelovanje. To akcijo je zato treba označiti za velikopotezno, ker je centrala za krmila brez ozira na tržno ceno teh sadežev nastavila čezmerno visoko ceno, da bi posebno spodbudila veselje do nabiranja. Dolžnost staršev in učiteljev je, da otroke in brezposelne ljudi navajajo na to, da morajo tudi pomagati s svojimi slabimi močmi, da omogočijo olajšanje preskrbljevanja s krmili in maščobami. Natančnejša sporočila o cenah, ki se plačajo in o sadežih, ki se žele, v inzeratu v današnji številki.

Tedenska pratika.

5. novembra.

1. Sv. Julijan Taracinski
2. Sv. Zaharija, oče sv. Janeza Krstnika, obenem tudi spomin sv. Elizabete, Krstnikove matere.
3. Sv. Fibicij, škof v Treviru.
4. Sv. Milezij, perzijski škof.
5. Sv. Gelation in njegova žena sv. Epistema
6. Sv. Ambrosim.
7. Sv. Sina in somučenci v Mali Aziji.
8. Sv. Marija, pobožna sužnja.
9. Sveta Ida ali Jutta, grofica, puščavnica. Hči plemenitih staršev na gradu Kirchbergu, omožena z grofom Henrikom iz Toggenburga, ki jo je nekoč, naščuvan od svojega hudobnega služabnika Dominika, iz neopravičene ljubosumnosti vržl z graščinskega okna v globok prepad pod gradom. Nedorajna grofica se ni poškodovala. Oddšla je takoj na planino, kjer je 17 let živela kot puščavnica, dokler je ni našel gozdar njenega ljubečega, zdaj pa spokorenega moža. Odpustila mu je njegovo napako, ali takoj je stopila v nunski samostan v Fisingenah, kjer je pobožno umrla. Ljudstvo jo je še živo častilo kot svetnico. Njeno življenje je opisal blaženi Peter Kanizij.

Solnce v. 6. u. 51 m. — z. 4. u. 35 m.
Luna v. 4. u. 24 m. — z. 3. u. 10 m.

6. novembra.

1. Sv. Sever, škof.
2. Sv. Vinok, opat.
3. Sv. Feliks.

4. Sv. Emilijan, puščavnik.
5. Sv. Lenart, opat, zaveznik kmetov in jetnikov, je bil plemenitega rodu na Francoskem. V mladih letih je živel na dvoru kralja Klodvika I., ki mu je bil tudi za botra, ko ga je krstil sv. škof Remigij. Ta ga je pozneje posvetil tudi za mašnika. Sv. Lenart pa ni maral za posvetni blišč, za minljive časti, zato je zapustil kraljevski dvor ter živel kot puščavnik v Noblaku, kjer so se okoli njega zbirali enakomisleči možje, hrepeneči po zveličanju svoje duše. Sv. Lenart je rad pomagal tudi vojakom, ki so jih Francozi ujeli v vojskah. Umrli okoli l. 559. Tudi na Slovenskem je veliko župnih cerkv in podružnic, ki so posvečene na čast temu svetniku.
Solnce v. 6. u. 53 m. — z. 4. u. 34 m.
Luna v. 5. u. 48 m. — z. 3. u. 34 m.

7. novembra.

1. Sv. Prosdocim, škof.
2. Sv. Amarent, muč.
3. Sv. Hieron in tovariši, mučenci v Armeniji.
4. Sv. Florencij.
5. Sv. Engelbert, nadškof in muč., je bil sin Engelberta, grofa za Bergu. V svoji mladosti je bil dokaj živahen in posvetno navdan, pozneje pa je spoznal nečimernost tega sveta, se odpovedal vsem goljufivim častem in izpreobrnivši se gorel samo za božjo čast. Zoper svojo voljo je bil izvoljen za nadškofa v Kolinu ob Reni, kjer se je vselej potežoval za pravico tudi najnižjih ljudi. Umrli ga je njegov sorodnik Friderik, grof iz Isenburga l. 1225, ko ga je grajal, da je ropal samostane.
Solnce v. 6. u. 55 m. — z. 4. u. 32 m.
Luna v. 7. u. 15 m. — z. 4. u. 03 m.

8. novembra.

1. Sv. Bogomir (Gotfrid), škof v Amijensu, roj. 1066. Ko so ga iz gole mržnje hoteli sovražniki zastrupiti, se je odločil, da se odpove škofovski časti; toda cerkveni zbor ni odobril njegovega odstopa in sv. Bogomir je spretno škofoval naprej. Umrli l. 1118.
2. Sveti kronani bratje: Sever, Severijan, Karpo in Viktorin so ob času ces. Dioklecijana razširjali sv. vero v Rimu. L. 298. so bili najpoprej bičani, potem pa umorjeni, ko so imeli na glavah trnjeve vence.
3. Sv. Adeodat (Deodat), papež, muč., umrl l. 618.
4. Sv. Vilehad (Vilebod), bremski škof.
5. Sv. Arnošt (Ernest), opat.
6. Sv. Maver, škof.
7. Sv. Vulgar, spozn.
8. Sveta Bertila, opatica.
Solnce v. 6. u. 57 m. — z. 4. u. 31 m.
Luna v. 8. u. 42 m. — z. 4. u. 44 m.

9. novembra.

1. Posvečenje Zveličarjeve cerkve, ki se navadno imenuje: pri Sv. Janezu v Lateranu. Zgradil jo je cesar Konstantin Veliki na hribu Celiju v Rimu. V tej cerkvi se hrani krstni kamen, pri katerem je bil cesar Konstantin krščen. Posvetil jo je sv. Silvester.
2. Sv. Teodor (grško ime pomeni: Božji dar), sirski vojaški svetnik, muč.
3. Sv. Orest Tijanski, muč.
4. Sv. Aleksander, muč. v Solunu.
5. Sv. Ursin, škof.

6. Sv. Agripin, škof v Neapolju.
7. Sveta Sopatra in sveta Evstahija.
Solnce v. 6. u. 58 m. — z. 4. u. 29 m.
Luna v. 10. u. 03 m. — z. 5. u. 38 m.

10. novembra.

1. Sv. Andrej Avelinski, spozn., je bil rojen l. 1520. iz revne rokodelske rodbine v Castro Nuovo pri Neapolju in se je prvotno imenoval Ladislav (Lancelloto). Dobrotniki so ga dali izsolati.
2. Sv. Modest in tovariši: sv. Tiberij in Florencij, mučeni na Francoskem.
3. Sv. Prob, škof v Raveni.
4. Sv. Just, oznanjevalec krščanske vere na Angleškem.
5. Sv. Trifon, Respicij in sveta Nima, muč.
6. Sveta Teokista, devica.
Solnce v. 6. u. 59 m. — z. 4. u. 28 m.
Luna v. 11. u. 09 m. — z. 6. u. 49 m.

11. novembra.

1. Sv. Martin (lat. beseda pomeni: pogumen, hraber, slovenski: Davorin), škof. Po legendi je bil rojen l. 316. v Sabariji na Ogrskem, in sicer iz slovanskega rodu. Njegov oče je bil vojaški stotnik v rimski vojski in z njim je prišel Martin najpoprej v Pavijo na Laškem, potem pa v Galijo, kjer se je tudi posvetil vojaški službi. Sv. Hilarij, škof v Poitiersu, ga je krstil in Martin se je že takrat odlikoval posebno v zmernosti in gorečnosti. L. 371. je bil izvoljen za škofa v Tursu. Umrli l. 397, star 81 let. Sv. Martin je deloval kot apostol tudi v svojem rojstnem kraju. Na Slovenskem je jako priljubljen svetnik; slika se kot vojak na konju, ko reže beraču pol svojega plašča.
2. Sv. Menas, vojak, mučen v Rimu.
3. Sv. Veran (Veron), lijonski škof.
4. Sv. Valentin, muč. v Raveni.
5. Sv. Atenodor, mezopotamski mučenec.
6. Sv. Jernej, opat na Toskanskem.
7. Sv. Felician.
Solnce v. 7. u. 01 m. — z. 4. u. 27 m.
Luna v. 11. u. 58 m. — z. 8. u. 09 m.

Vprašanja in odgovori.

F. S. Dob: Prošnja za sina ne bi nič izdala. Ako bodo v bolnišnici spoznali, da ni več za službo, ga bodo itak sami odslovili in poslali domov.

M. H. Studenci pri Mariboru: To je komaj verjetno, da ne bi postajenačelnik dovolil prevoza, saj krompirja državna oblast ni zasegla. Morda je železnica preobložena z nujnim vojnim blagom, in krompirja tako hitro ne sprejmo za prevoz. Ako ne — se obrnite do glavarstva v Novem mestu; najbolje, če kdo osebno posreduje in pojasni zadevo.

Čevljarska zadruga — Vrbovec pri M.: Ker je — kakor smo izvedeli — »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani« potrebno odgovorila, smatramo, da je vprašanje rešeno.

Opomba uredništva. Na vprašanja brez popolnega podpisa, ali pa samo s pristavkom »Bralec Domoljuba« — ne moremo odgovarjati. V pismu se mora poizvedovalec podpisati s polnim imenom, v od-

govoru navadno označimo vprašalca samo z začetnimi črkami.

V. O., S. pri Ljubljani. Vaša pritožba ni neutemeljena. Odgovor in pojasnilo pa najdete v sledečem določilu tiskovnega zakona (§ 20.): »Periodični listi, ki sprejemajo oglase (inserate) se morejo prisiliti, da sprejmo ukrepe, ki jih pošljejo javni uradi za objavo proti povračilu običajnih pristojbin.«

Nove poštne določbe, veljavne za čas vojne, obsega poleg dragocenih navodil za družine vpoklicanih in za invalide itd. knjižica **Pravice vpoklicancev** v vojno službovanje in njih družin do vzdrževalnih (preživnih, državnih prispevkov k preživljanju) podpor in preskrbnin. Cena 50 vin. — Poštne določbe za poštni promet z vojno pošto in z vojnimi ujetniki so tiskane posebej in priložene brezplačno označeni knjižici Dobe se pa tudi same zase v Katoliški Bukvarni. Cena 6 vin.

„Prehladne strupe“

označa vedno dosedaj še bolj malo znane provzročevalce protinskih bolečin. Revmatične bolečine se tedaj najbolje odstranjajo s pokončevanjem teh »prehladnih strupov« in se nam to najbolj posreči z močnim vtiranjem bolečin mest s Fellerjevim oživiljočim fluidom iz rastlinskih esenc z znamko »Elza-fluid«. Masirati je z »Elza-fluidom« tako dolgo, da koža tekočino docela vsrka in boče na bolečih mestih kri živeje krožila in postanejo vsled tega bolečine manjše. — Fellerjev Elza-fluid je najboljši in najpriljubljenejši sredstvo za vtiranje, obenem je pa tudi jako ceno, ker stane 1 steklenica samo 42 vinarjev. — Po pošti se pa ne more poslati manj kot 12 steklenic in stanejo iste poštnine prosto 6 kron, 48 steklenic stane 20 kron. Edino pristen se naroča fluid pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatr. št. 16 (Hrvatska), kjer se lahko naroče tudi Fellerjeve lagodne odvajajoče rabarbara-kroglice z znamko »Elza-kroglice«, 6 skatljive poštnine prosto za 4 K 40 vin. Te kroglice vedno točno učinkujejo in so priljubljene starim in mladim, če jih enkrat preskusijo. (—i—)

ANTON KALAN, komisijonar iz občine Stare Loke, prejema vsak torek in vsak petek fižol za vojniški promet. Lastniki fižola naj blagovold čimprej pripeljati blago v skladišče zgoraj imenovanega.

Sprejmo se tako!

VAJENEC

poštenih staršev za krojaško obrt pri Ivanu Peternel, Preska p. Medvode. 2344

Išče se za takoj s arejši

hlapec

h konjem za našo tovarno v Podgradu, naslov: Tovarba barv Dol pri Ljubljani

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na frajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno oledha naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
K. 4.-

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lastna znamka „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

Lastna znamka „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

Št. 600 Zepna ura z radijem, ki se ponoči sveti	K 8-40
410 Nikel.-anker-Roskopf ura	4-10
705 Roskopf ura, kolesje v kam-nih tekoče	5-90
719 Srebrna rem. ura	7-80
720 Srebrna cilind. rem. ura	9-70
1450 Bela kovinasta verižica	2-80
nikelnasta	1-
916 Srebrna verižica	3-20
89 Double zlata verižica	5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapestnice, zavratne verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogleda itd. v velikem ilustriranem

ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zastoj in poštino prostega.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zamenjam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v švici

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1208 Nima nobene podružnice.

Priporočamo cenje-nemu občinstvu edino domačo trdko

IGN. VOK

špecialna trgovina šivalnih strojev in koles. Ljubljana, Sodna ul. 6.

katera ima po ugodnih cenah in obrokah od strokovnjakov priznane najboljše šivalne stroje v Evropi in to so »PFAFF« v veliki izbiri in zalogi.

1830

Pouk o vzdrževanju vsak čas brezplačno. Prilni posredovalci se iščejo.

Ako naročite

in to nemudoma storite,

1 srečko avstr. rdečega križa, 1 srečko ogrskega rdečega križa, 1 srečko budimpeštanske bazilike, 1 dob. list 3% zemlj. srečk iz leta 1880, 1 dob. list 4% ogrskih hip. srečk iz leta 1884.

(Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dob. listov samo 5 kren 12 žrebanj vsako leto, glavni dob. list 630.000 kren)

dobite igralno pravico do dob. listov ene turške srečke v znesku do 4.000 frankov popolnoma zastoj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

SUKNO PERILO OBLEKE ČEVLJE OSTANKE

in razne blago pošilja po najnižjih cenah Jageslovanska razpošiljalna R. STERMECKI v Celju štev. 305, Štajersko.

Zahtevajte zastoj cenik s slikami čes. ti-soče stvari. Pri naročilih iz Amerike, Nemčije in Balkana treba denar naprej poslati.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašala sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blek in polnost in jih varuje pred prezgodnjim oslajenjem do najvišje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kren.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštним povzetjem ali denar naprej iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt II.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji vlagatelj so za poši-

5 %

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.788.340 K.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karel Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v p. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Fapež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Cadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mikar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. ošefjal v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobro in šeno gasoče si lahko vsak sam priredi s malimi stroški. V sebi so snovi za ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, škatelec, pomerančnik, dišeča perla, višnjevec. Ta pijača se lahko poleti zadržava hladna, pozimi pa vroča mesto rama in žganja. Skušati se ne more. Snovi s natančnim navodilom stanejo K 4-50 franko po povzetju. Na s takih porcij odam eno povrha. Za gospodarstva, tovarne, delavnice in nepreprečljive vrednosti, ker delavce ta pijača osveži in ne upijani, vsaki česar ne zgube nič na svoji delavnosti. Jan Grollich, drogerija „Pri angelu“, Brno 641, Morava 1351

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 27. oktobra: 2, 21, 32, 13, 58.

Linc, 30. oktobra: 42, 20, 51, 74, 28.

Mlinarja

oženjenega išče Franc Peršin v Brestu p. St. dcene-Ig pri Ljubljani. Nastop takoj.

Sprejme se takoj vojaščine prost

hlapec

h konjem. Plača po dogovoru. IVAN OGRIN, Laverca pri Ljubljani.

ČEVLJARSKI UČENEC

kateri se je dve leti učil in želi v obrti dobre izobrazbe, se sprejme pri JOSIPU KOLMAN, Bled 36, Gorenjsko.

Učenka

se sprejme v trgovino mešanega blaga pri JOS. VOKAČ, Trbovlje.

Kravar se sprejme takoj; mesečna plača 30 K. Ivan Ogrin, Laverca p. Ljublj. 2211

Vsak šolar lahko pomaga, da se omili pomanjkanje krmil in maščobnih snovi.

Centrala za krmo c. kr. poljedelskega ministrstva na Dunaju I, Trattnerhof 1, kupuje oljnata semena in sadeže po naslednjih cenah:

Bučne peške	à K 80—
Peške sončnih rož	à K 50—
Bukvice (izluščen žir)	à K 100—
Peške sladkornih melon in vodenih dimj	à K 60—
Peške kumar	à K 53—

dalje vsa druga oljnata semena in zrna kakor n. pr.:

Semena lipe, boroveca, smreke, jelke, hoje macesna, dalje orehe, ki za človeka niso več užitali itd. po cenah ki odgovarjajo vsebini olja in vrednosti krme.

V svrhu dogovora glede cen naj se pošlje na centralo za krmila, Dunaj I., Trattnerhof 1, 1 vzorec srednje vrste kot vzorec brez vrednosti.

Cene veljajo za 100 kg za zdravo, ne jalovo, suho blago, ki je prosto primesi, za množine nad 50 kg od železniške postaje dobavitelja, za manjše množine franko Dunaj, izvzemši vreče, katere se plača à K 3.50 za 100 kg netto.

Pred odpošiljavitvijo naj se naznani količina in kraj vloženega blaga centrali za krmila, ki določijo tozadevna navodila za razpošiljatev.

Blago se po dospelju takoj plača v gotovini ali pa se nakaže vojni oskrbi pod naslovom, ki ga želi odpošiljatelj blaga.

Centrala za krmila odda nakupljena oljnata semena, sadeže, zrna itd. pod pokroviteljstvom c. kr. trgovskega ministrstva ustanovljeni in s sodelovanjem zastopnikov vlade delujoči

Avstrijski centrali olja in maščob, deln. dr., Dunaj I., (Oesterreichische Öl- und Fettzentrale A. G.), Stubenring 8/10,

ki jih predela deloma v maščobne snovi, deloma v oljnate preše.

Proti okuženju

se je treba edaj še posebno varovati, ker nastopajo vsakojake nalezljive bolezni, kot škriaticca, koze, osepnice, kolera, legar. — Vsa ta tuga

naj se uporablja

pozor, kjer se take bolezni širijo, dobro razkuževalno sredstvo, katero naj bode v zalogi v vsakem gospodinjstvu. Najbolje razkuževalno sredstvo sedanjosti je glasom raziskovanj prof. Lüffler, Liebreich, Proskauer, di Venosta, Van Pleten, Vertun, Pertik i. dr. nedvomno

LYSOFORM

ki je brez diha, nestrupen in cenen in se ga dobi v vsaki lekarni in drogeriji za ceno 90 vin. za izvirno steklenico (zavrniti steklo). Učinek Lysiforma je točen in zanesljiv, vsled česar ga zdravniki priporočajo za razkuževanje boln. postelj, za izpiranje ran, oteklin, irigatorjev in za protiseptične obveze. 1665

Lysoformovo milo

je fino belasto milo, ki vsebuje Lysiform in učinkuje protiseptično. Uporablja se lahko tudi pri najbolj občutljivi koži, celo pri otrocih. Stori kožo mehko in prožno in razširja tako dober duh. Zadostuje enkratni ponkus in bodele salo vedno uporabljati to izvirno milo, ki je drago le za videz, pri uporabi pa zdrži dolgo časa. Cena milu znaša K 1.20.

Lysoform s poprovo meto

je močno protiseptična ustna voda, ki odstranja slah duh in belu soko in jih varuje. Uporablja se tudi lahko pri kašlu, vnetju, kašlju in nahuodu za grgranje po zdravniškem svetu. Zadošča par kapljic na kupico vode. Izvirna steklenica stane 1 krono 60 vin., na prodaj v vsaki lekarni in drogeriji. — Zanimivo knjigo pod naslovom „Zdravje in razkuževanje“ pošlje zastonj in poštne prosto

Kemik Hubmann,

referent Lysoformwerke, Dunaj XX., Petraschgasse 4.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,

n. a. dež. življ. in rebrje, nezg. in jamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neugodna in jamsvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173,490 838—

Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48,732,022 76

V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah čistega dobička K 432,232 66

Kdor zamerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno škrali za vojno zavarovanje, naj se v listu korist obrne do gori imenovane podružnice.

Prospekti zastonj in poštne prosto.

Sposobni zaslopniki se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

1 steklenica 20 vinarjev.

Naročila po povzetju.

Slivovko

(tudi kmečko blago)

kakor tudi slivovko-

raki kupi vsako mno-

žino tov. Edvard Schotz, Kralovo Pole p. Brnu, Mor. Vzorce z navedbo cene in množine naravn. na naslov, 2185

Ovčjo volno

1767

vseh vrst in vsako množino kupuje po najvišjih cenah: J. GROBELNIK,

Ljubljana, Mestn. trg štev. 22.

Le enkrat v življenju!

50.000 spalnih odej po K 3 50

za izvoz na Balkan določene, a radi nastale vojske pridržane, iz pristne brnske Himalaja-volne, jako gorke, zelo pripr. za zimo, oholi 200 cm dolge, 120 cm široke, v krasnem črtem meščenju s krasnimi barvanimi bordurami se bodo samo še kratke čas prodale za polovično tovarniško ceno po K 3 50 komad. — Te spalne odeje so vredne dvakrat tega denarja in se dobo pri nas po teh senzacijono nizkih cenah samo dokler je kaj zaloge.

1 komad Himalaya spalne odeje stane le . . . K 3 50

3 komadi Himalaya spalnih odej stane le . . . K 10 25

6 komadov Himalaya spalnih odej stane le . . . K 20—

Samoprodaja po povzetju

2057

M. Swoboda, Dunaj III/2, Hiesgasse 13—404

Šriporočamo

kolinsko kavino primes
v korist obmejnim Slovencem!

Herbabny-jev podfosfornato-kisli Apneno-železni sirup

Ta je že 46 let uveden, zdravniško preiskujen in priporočen preni sirup. Odsiranjuje svez, pomiljuje kašel in vzbuja slast. Pospekuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih.
Cena steklenici K 2-50, po pošti 30 vin. več za zavite!

Edino izdelovanje

in glavna razpošiljatelj: **Dr. Hellmannova lekarna „Zur Bernherzgeist“ (Herbabny-jev nasl.)**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Crnomlju, Novem mestu, Raki, Savodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovu in Volšperku.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Razpošilja se vsak dan.

Herbabny-jeva aromatična esenca

že 46 let preizkušena, lajša bolečine in krepi mišice, lajša in odpravlja bolestanje stanje v členkih in mišicah, kor tudi nervozne bolečine. Nadalje je preizkušena kot zdravilo in okrepitveno sredstvo pri velikih naporih.
Cena steklenici K 2-—, po pošti 40 vin. več za zavite!

DUNAJ, VII. 1.

Kaiserstrasse Nr. 73-75.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEPP. DR. FR. DERGANC

Gučje volno

kupuje vsako množino za vojaške potrebščine po višji ceni kot vsak drug prekupec. — 1782

IVAN SAVNIK, Kranj (Gorenjsko.)

izbrano se je obneslo za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljša

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihtu, influenci, preni, vratni in boleti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capelci compos.

Nadomestilo **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. — 50, 1'40, 2'—.

Dohva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri klatem levu“, Praga, I., Elizabetina cesta 5.

Dnevno razpošiljanje.

Za suhe gobe

domačo semensko deteljo

je vedno najboljši kupec

Franc Pogačnik v Ljubljani, Dunajska cesta 36
nasproti mitn. ce.

5 vinarjev

stane dopisnica, potom katere izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsega bogato izbero pripravnih predmetov za vsakdanjo rabo in darila; cenik se pošlje vsakomur zastonj in poštne prosto.

Prva tovarna ur JAN KONRAD,
o. in kr. dvorni založnik, Brüx št. 782 (Češko).

Pristne nikeln, žepne ure po 4-20 K, 5'— K. V srebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln, budilka 2-90 K, ure s kukavico 7-85 K, ure z nihalom 9'— K. Pošilja se po povzetju, - Neugajajoče se zmenja ali denar nazaj.

Denarja ni

draginja je vedno večja, za služek pa majhen. Ako hočete, malim trudom gotovo 10 K na dan zaslužiti, pošljite za poslušilo v pismu znamko za 10 vin in svojo natančno naslov na:

JOSIP BATIC

Ilirska Bistrica 30, Kranjsko.
Opravilo je pripravno za moške in ženske.

Kava

50 % ceneje!

Ameriška štedilna kava, epa dišča, izdatna in jedljiva 5 kg vreča za poskušanje K 12- post prosto po povzetju. Pol kilograma prvovrednega finega čaja za K 2-40 tudi 50 kom. razl. lepih razglednic pošl. za 1 K.

A. Schapira št. 473,
bevoz kave in čaja,
TISZABOGDANY,
Ungarn.

Stanje vlog čez 23 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruha z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 6, pritličje, v lasni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4 ³/₄ %**

brez kaknega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

